

ประกาศจุฬาราชมนตรี

เรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)
ว่าด้วย การผ่อนปรนให้ปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) และแนวทางปฏิบัติ
(ฉบับที่ ๕/๒๕๖๓)

ตามที่ได้มีประกาศจุฬาราชมนตรี เรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ฉบับที่ ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ “ข้อ ๑. งดการละหมาดญุมอะห์และการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ที่มีสยิดเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวจะมีสภาวะการณ์ในทางที่ดีขึ้น โดยให้สัปบุรุษละหมาดดุฮรี ๔ รอกาอัต ที่บ้านแทน ทั้งนี้ การงดละหมาดวันศุกร์ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดร้ายแรงถือเป็นอุปสรรคที่อนุโลมให้งดเว้นการละหมาดวันศุกร์นั้นได้” นั้น

ด้วยขณะนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนผู้ติดเชื้อลดลง อันเนื่องมาจากมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพของประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งของพี่น้องมุสลิมในทุกพื้นที่ในการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ของจุฬาราชมนตรี ดังนั้น เพื่อเป็นการผ่อนคลายมาตรการงดการปฏิบัติศาสนกิจบางมาตรการตามลำดับขั้นตอนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๕) ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จึงพิจารณาเห็นควรผ่อนปรนให้มีการปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ตามมาตรการดำเนินการและแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. มาตรการดำเนินการ

ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดใช้ดุลยพินิจร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด โดยขอคำปรึกษาจากผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานกรรมการโรคติดต่อจังหวัดและผู้กำกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินจังหวัด ในการปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) เพื่อให้เป็นไปตามประกาศจุฬาราชมนตรี ฉบับนี้ (ฉบับที่ ๕/๒๕๖๓) และมาตรการหรือคำแนะนำของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรค

/ ๒. แนวทางการปฏิบัติ...

๒. แนวทางการปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

๒.๑ สำหรับมัสยิด

- ๒.๑.๑ ให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิด หรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ มาตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้ามัสยิด
- ๒.๑.๒ ให้จัดวางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้บริเวณประตูทางเข้ามัสยิด
- ๒.๑.๓ งดใช้ป้อน้ำ (กอละห์) หรืออ่างใหญ่ร่วมกัน
- ๒.๑.๔ ให้ทำความสะอาดพื้นมัสยิดก่อนและหลังการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ทุกครั้ง และไม่เปิดเครื่องปรับอากาศ โดยให้เปิดหน้าต่างมัสยิด ผ่านม่าน เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ๒.๑.๕ ให้จัดทำเครื่องหมายจุดละหมาดที่สามารถระบุตำแหน่งได้ โดยให้เว้นระยะห่างระหว่างแต่ละจุด ๑.๕๐ - ๒ เมตร
- ๒.๑.๖ ให้ควบคุมทางเข้าออกมัสยิด และจัดระเบียบระยะห่างขณะเดินเข้า และเดินออกจากมัสยิดหลังเสร็จสิ้นการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

๒.๒ สำหรับผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

- ๒.๒.๑ ให้อาบน้ำละหมาดจากที่บ้าน
- ๒.๒.๒ ให้ใช้ผ้าปูละหมาด (ผ้าชะญาดะห์) ส่วนตัว โดยนำมาจากบ้าน
- ๒.๒.๓ ให้ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ที่มัสยิดจัดเตรียมไว้
- ๒.๒.๔ ให้สวมหน้ากากอนามัยตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติศาสนกิจ
- ๒.๒.๕ งดการสลามด้วยการสัมผัสมือ การสวมกอด และการสัมผัสแก้ม โดยให้ยกมือพร้อมกล่าวสลามเท่านั้น
- ๒.๒.๖ เด็กและสตรีให้งดการร่วมละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ที่มัสยิด
- ๒.๒.๗ หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก แม้จะมีอาการไม่มาก ให้งดการไปร่วมละหมาดวันศุกร์ที่มัสยิด

๒.๓ การปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

- ๒.๓.๑ ให้เว้นระยะห่างระหว่างแถวและในแถว ๑.๕๐ - ๒ เมตร และให้ยืนตามจุดที่มัสยิดได้จัดทำเครื่องหมายไว้
- ๒.๓.๒ ให้กระชับเวลาในการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) นับตั้งแต่อะซาน คุตบะห์ และละหมาด ไม่เกิน ๒๐ นาที

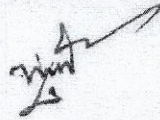
/ ทั้งนี้ ยังคงให้งดการจัดกิจกรรม...

ทั้งนี้ ยังคงให้จัดการจัดกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมอื่นที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม
ทุกประเภท ตลอดจนการเลี้ยงละศีลอด ซึ่งการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น
เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นไปตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม โดยมีเจตนารมณ์ตั้งมั่น
ในการรักษาความปลอดภัยต่อชีวิตมนุษย์และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสังคมทุกภาคส่วน จึงใคร่
ขอความร่วมมือมายังประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทุกจังหวัดได้แจ้งไปยังอิหม่ามทุกมัสยิดในสังกัด
ให้ปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ตามประกาศจุฬาราชมนตรีต่อไป

อนึ่ง มาตรการดังกล่าวข้างต้นให้ถือปฏิบัติจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติหรือ
จะมีการประกาศเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอาศิส พิทักษ์คุมพล)

จุฬาราชมนตรี

คำแนะนำในการปฏิบัติตามประกาศจุฬาราชมนตรีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันโรคระบาด
ของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แนวทางปฏิบัติของจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร	รายละเอียดการปฏิบัติ	กฎหมาย/ประกาศ จุฬาราชมนตรี
๑. กรุงเทพมหานคร และจังหวัด ที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำ จังหวัด	๑.๑ ให้ประชาชนพ้นจากสถานการณ์โรคระบาดในพื้นที่ทราบโดยทั่วกัน ๑.๒ แจ้งส่วนราชการประจำจังหวัด ตลอดจนหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อมวลชนในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ประกาศจุฬาราชมนตรี ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศาสนาอิสลามในสังกัดทราบโดยทั่วกัน ๑.๓ แจ้งอำเภอ/สำนักงานเขต ดำเนินการ ดังนี้ - ประชาสัมพันธ์ประกาศจุฬาราชมนตรีผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานีวิฑูษณชน หรือกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และสื่อสังคมออนไลน์ ให้ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ทราบโดยทั่วกัน - กำชับและติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามแนวทางของประกาศจุฬาราชมนตรี และมาตรการหรือคำแนะนำของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรค ๑.๔ ประสานกับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ดำเนินการ ดังนี้ - ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะประธานกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และผู้กำกับบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อประกาศกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมของมัสยิดในพื้นที่ที่มีการปฏิบัติตามศาสนกิจ เช่น การจัดให้มีทะเบียนลงชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจทุกคน เพื่อให้สามารถติดตามตัวได้ ในกรณีเกิดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การควบคุมเงินผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจให้แออัด หรือการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น - ประชาสัมพันธ์ประกาศจุฬาราชมนตรี และมาตรการต่าง ๆ ที่ประกาศกำหนดขึ้นเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด สืบปฐปะระจำมัสยิด และประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ทราบ - กำกับดูแลและตรวจตราการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในจังหวัด ให้ปฏิบัติตามแนวทางของประกาศจุฬาราชมนตรี และมาตรการหรือคำแนะนำของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรค	- พ.ร.บ. การบริหาร องค์การศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ - ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑) - ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๕) - ประกาศจุฬาราชมนตรี (ฉบับที่ ๕/๒๕๖๓) ลงวันที่ ๓ พ.ค. ๒๕๖๓
๒. จังหวัดที่ไม่มีคณะกรรมการ อิสลามประจำจังหวัด	๒.๑ ให้ประชาชนพ้นจากสถานการณ์โรคระบาดในพื้นที่ยังทราบโดยทั่วกัน ๒.๒ แจ้งส่วนราชการประจำจังหวัด ตลอดจนหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อมวลชนในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ประกาศจุฬาราชมนตรี ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศาสนาอิสลามในสังกัดทราบโดยทั่วกัน ๒.๓ แจ้งอำเภอ/สำนักงานเขต ดังนี้ - ประชาสัมพันธ์ประกาศจุฬาราชมนตรีผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานีวิฑูษณชน หรือกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และสื่อสังคมออนไลน์ ให้ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ทราบโดยทั่วกัน - กำชับและติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามแนวทางของประกาศจุฬาราชมนตรี และมาตรการหรือคำแนะนำของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรค ๒.๔ ประกาศกำหนดแนวทางปฏิบัติของมัสยิดในพื้นที่ที่มีการปฏิบัติตามศาสนกิจ เช่น การจัดให้มีทะเบียนลงชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจทุกคน เพื่อให้สามารถติดตามตัวได้ ในกรณีเกิดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การควบคุมเงินผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจให้แออัด หรือการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น	